

TILSYNSRAPPORT – barnehagebasert vurdering

Barnehagebasert vurdering er et ledd i Trondheim kommunes tilsyn med barnehagene. Tilsynet er hjemlet i Lov om barnehager § 8 og § 16. I følge loven skal kommunen gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk, og føre tilsyn med alle godkjente eller godkjeningspliktige virksomheter.

Barnehagebasert vurdering gjennomføres som en elektronisk undersøkelse hvert fjerde år, etterfulgt av stedlig tilsyn i ti barnehager årlig. Fra 2014 har Trondheim kommune som tilsynsmyndighet valgt å sette søkelys på *Barnehagen som språkarena*. Målet for dette tilsynet er å undersøke kvaliteten på det arbeidet som gjøres i trondheimsbarnehagene, og samtidig bidra til kvalitetsutvikling i den enkelte barnehage når det gjelder dette temaet.

Våren 2014 ble det sendt ut et spørreskjema til alle barnehagene, med tema *Barnehagen som språkarena*. Det stedlige tilsynet som nå er gjennomført, er en oppfølging av det som barnehagen svarte i denne undersøkelsen.

I Trondheim kommune er Oppvekstkontoret delegert myndigheten til å føre tilsyn med trondheimsbarnehagene. Det er utarbeidet en overordnet plan for tilsyn med trondheimsbarnehagene, se www.trondheim.kommune.no/tilsyn

Saksnummer:	15/5793
Barnehagens navn:	Domkirken barnehage
Adresse:	Klostergata 29 B, 7030 Trondheim
Eier:	Trondhjems Asylselskap
Styrer/daglig leder:	Inger Bakken
Dato for varsling:	04.02.15
Dato for tilsynet:	03.03.15
Tilsynets art:	Stedlig tilsyn – varslet
Tilstede fra barnehagen:	Styrer: Inger Bakken Representanter for foreldre: Line Solbakken og Kenneth Stoltz Representanter for ansatte: Amanda da Silva Hyldmo, pedagogisk leder, Marianne Hernes, pedagogisk leder, Kathrine Eggen, assistent og Hannah Clifford barne- og ungdomsarbeider
Tilstede fra Trondheim kommune	Oppvekstkontoret v/Solveig M. Busch og Per Arne Pedersen

Tema for tilsynet

Hensikten med tilsynet er å vurdere barnehagens innhold og praksis. I tillegg til kontrollaspektet skal denne formen for tilsyn bidra til økt bevisstgjøring og fokus på kvalitetsutvikling i barnehagen. Kommunen har valgt å fokusere på temaet *“Barnehagen som språkarena”*.

I rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver beskrives språklig kompetanse som en del av det sentrale innholdet i barnehagen, og *Kommunikasjon, språk og tekst* er et av de sju fagområdene som barnehagene skal arbeide med. Rammeplanen sier at *«Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Alle barn må få et rikt og variert språkmiljø i barnehagen.»*

I Trondheim kommunes økonomiplan for 2011-2014 presenteres flere mål for kompetanseutvikling i barnehagene. Ett av målene er: *«Barnehagen er en inkluderende arena som stimulerer til god språkutvikling og språkforståelse.*

I forbindelse med spørreundersøkelsen ble barnehagens styrer oppfordret til å la ansatte delta i en prosess for å komme fram til svar som var mest mulig representative for hele barnehagen. Spørsmålene i undersøkelsen dreide seg om *planlegging og vurdering; pedagogisk tilrettelegging; personalets holdninger og kompetanse; og samarbeid med foreldre.*

Planlegging og vurdering

I Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver står det at *«Hvordan fagområdene blir tilpasset det enkelte barn og gruppens interesser og det lokale samfunnet, skal avgjøres i den enkelte barnehage og nedfelles i barnehagens årsplan. Her må progresjon tydeliggjøres.»*

Pedagogisk tilrettelegging

Rammeplanen sier: *«Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Alle barn må få et rikt språkmiljø i barnehagen. Noen barn har sen språkutvikling eller andre språkproblemer. De må få tidlig og god hjelp.»*

Personalets holdninger og bevissthet

I rammeplanen står det at personalet må *«være seg bevisst sin forbildefunksjon for hvordan en lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst»* og *«vise forståelse for betydningen av barns morsmål»*. Det står også at de må *«tilrettelegge for opplevelser, og skape tid og rom for bruk av nonverbalt og verbalt språk i hverdagsaktiviteter, lek og i mer tilrettelagte situasjoner.*

Personalets kompetanse

I Utdanningsdirektoratets veileder «Språk i barnehagen» står det om kompetanse at *«Barnehageeieren har ansvaret for kvaliteten på tilbudet i barnehagene. I dette ligger muligheten til å velge verktøy og metoder i arbeidet med språk og ansvaret for at personalet har eller får nødvendig kunnskap og kompetanse og tid til å sikre kvaliteten.»*

Samarbeid med foreldre

Barnehageloven sier at «*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling*».

Gjennomføring

Tilsynet ble gjennomført som et dialogmøte med samtale omkring spørsmål som ble stilt i spørreundersøkelsen. I møtet var både ansatte med ulik kompetanse og foreldre representert. Barnehagens leder var til stede som observatør.

Møtet ble gjennomført på Oppvekstkontoret grunnet plassmangel i barnehagen, i barnehagens åpningstid.

Resultatet fra spørreundersøkelsen

I spørreundersøkelsen som ble gjennomført våren 2014 var spørsmålene framsatt som påstander om ulike kjennetegn for kvalitet. Man skulle uttrykke graden av enighet på en skala fra 1 til 6, hvor 1 står for i liten grad og 6 for i høy grad. Det er utarbeidet en rapport som viser samlet resultat for alle Trondheimsbarnehagene, [Barnehagen som språkarena](#). Barnehagene er oppfordret til å sammenligne sine egne svar med de resultater som presenteres i denne rapporten.

- **Om barnehagens resultat:**

Planlegging og vurdering

Barnehagen har scoret seg fra 2-6 på de ulike spørsmålene. Høyeste score på spørsmålet: Barnehagens årsplan inneholder en beskriver arbeidet med fagområdet språk, kommunikasjon og tekst. Barnehagen skriver i svaret på undersøkelsen at de definerer barnehagens årsplan med en generell og spesiell del, samt periodeplaner. Planlegging og vurdering er det området i undersøkelsen som får gjennomsnittlig lavest score.

Pedagogisk tilrettelegging

Barnehagen scorer her 5 og 6 på 6 av 8 spørsmål. På spørsmålet om personalet gir barn mulighet for å delta i språkutviklende samtaler, scorer barnehagen 4,5. Det samme gjør de på spørsmålet om personalet benytter variert litteratur, sang, rim og regler for å fremme barns språkutvikling.

Under møtet kom det fram at dette er noe barnehagen har tatt tak i og jobber nå bevisst med.

Personalets holdninger og bevissthet

Barnehagen scorer seg her 4,9 i snitt. I besvarelsen fremhever barnehagen at personalet har en felles forståelse for hvordan man skal arbeide med barnehagen som språkarena. Her scorer de seg til 5.

Personalets kompetanse

Barnehagen scorer her 4,3 i snitt, med laveste score på spørsmålet om personalet har god kunnskap om norsk- og andre språk utvikling, noe som tilsvarer gjennomsnittet hos alle barnehagene i undersøkelsen. Barnehagen scorer 5 på spørsmål om personalet har kompetanse til å vurdere om det er behov for å sette inn særlige språktiltak.

Samarbeid med foreldre

Barnehagen scorer seg her på 4,1 i snitt. På spørsmålet om barnehagen informerer om barnehagens språkarbeid på foreldremøter og foreldresamtaler, scorer barnehagen seg til 3,5 noe som er lavt i forhold til snittet i hele undersøkelsen.

- **Om prosessen rundt besvarelsen:**

Det har blitt jobbet avdelingsvis på avdelingsmøter med besvarelsen. Besvarelsene ble så tatt opp i lederteam, hvor man samlet alle svar og kom fram til en snittkarakter for hvert spørsmål. På bakgrunn av dette, besvarte barnehagens styrer undersøkelsen

- **Om forberedelsene til dette dialogmøtet:**

Styrer hadde invitert med en forelder fra hvert hus, samt en pedagogisk leder og en fagarbeider/assistent fra hvert hus.

Oppsummering fra dialogmøtet

- **Hvilke tema er tatt opp**

Vi ønsket å fokusere på to områder av spørreundersøkelsen:
Planlegging og vurdering og Samarbeid med foreldre.

- **Barnehagens styrker**

Trondhjems Asylselskap sine barnehager har utviklet en felles årsplan, som danner grunnlaget for hver enkelt barnehage sine årsplaner. Domkirken barnehage har utarbeidet sin egen årsplan, som danner grunnlaget for arbeidet i barnehagen. I tillegg bruker barnehagen månedsplaner og ukeplaner som utarbeides på den enkelte avdeling. Barnehagen bruker månedsbrev, som forteller om hva som er gjort den siste måned, noe foreldrene er veldig godt fornøyd med. Barnehagen har arbeidet med å utvikle en felles pedagogisk plattform, som skal være tydelig for personalet. Alle brukere skal oppleve at alle i barnehagen drar i samme retning. Barnehagen er opptatt av at foreldresamarbeidet skal oppleves som åpent, og at man tidlig avklarer forventninger til hverandre. Personalet er svært bevisst på at språket brukes i alle sammenhenger, og legger stor vekt på å visualisere ting som en forsterkning til selve språket. Det kan dreie seg om å bruke bøker, rollespill osv. Barnehagen praktiserer også at barna får ta med seg sin favorittbok i barnehagen, som så blir lest under samlingsstunden. Spesielt i arbeidet med minoritetsspråklige, er barnehagen opptatt av viktigheten av at man visualiserer ting i tillegg til selve språket. Barnehagen benytter seg av evalueringsskjema etter aktiviteter, noe barnehagen synes fungerer godt.

- **Barnehagens utfordringer**

Foreldrene ønsker seg flere foreldresamtaler da de synes en i året er for lite. Barnehagen viser til at det er anledning til å etterspørre flere samtaler hvis dette er ønskelig. Barnehagen har en utfordring når det gjelder å lage en progresjonsplan, som skal innarbeides i barnehagens lokale årsplan. Her scorer barnehagen seg til 2, noe som er svært lavt.

Barnehagen har i ettertid informert Oppvekstkontoret om at de nå har laget en årsplan med progresjonsplan for alle fagområdene i rammeplanen. Denne ble lagt fram og godkjent av samarbeidsutvalget i slutten av januar, og vil bli lagt ut på barnehagens hjemmeside etter korrekturlesing.

Konklusjon/anbefalinger

Samtalen og de tema som ble diskutert i dialogmøtet viser samsvar mellom barnehagens egen score og den praksis som utøves, men det er tydelig at mange grep er tatt etter spørreundersøkelsen ble sendt ut i juni 2014. Barnehagen har et felles barnesyn og bevisste holdninger til arbeidet med barnehagen som språkarena.

Oppvekstkontoret anbefaler at ansatte og leder fortsetter i den retningen de har startet på, og har enda mer fokus på samarbeidet/samhandlingen med foreldrene.

Dialogen rundt det faktum at språk er i alt vi gjør fortsetter, ikke minst sammen med barnas foreldre.

Lykke til

Sted og dato: Trondheim 04.03.15

Underskrift: Solveig M. Busch/Per Arne Pedersen